

NSN-20140314-009

DRG/Beł
19.03.2014
DR / Biuro KNA
PODSEKRETARZ STANU
18.03.2014
Dorota Podedworna-Tarnowska

Warszawa, 14 marca 2014 r.

DRG/KNA/521/36/WG17/14
P. M. Witkowski-Guralski
P. M. Trądecki
21.03.2014
MCD/
Jrelaz

Pani Dorota Podedworna-Tarnowska
Przewodnicząca
Komisji Nadzoru Audytowego
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Stanowisko Pani Przewodniczącej W-32173

Zgodnie z przepisami art. 27 ust. 6 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649 z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2012 r. poz. 855 oraz z 2013 r. poz. 1036) Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje w załączeniu roczne sprawozdanie z wykonania planów kontroli w roku 2013.

Z powołaniem

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Komisji Nadzoru

Andrzej Konopacki

KRAJOWA KOMISJA NADZORU

**SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA PLANÓW
KONTROLI NA ROK 2013**

Warszawa, 12 marca 2014 r.

Spis treści

Słownik stosowanych skrótów	2
1. Wprowadzenie	3
2. Najważniejsze wnioski.....	4
3. Kontrole w podmiotach wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.....	5
3.1 Realizacja rocznego planu kontroli	5
3.2 Kontrole pozaplanowe.....	7
3.3 Obserwacje i stwierdzone nieprawidłowości	9
3.4 Wnioski do KRD i KRBR	14
3.5 Status zatwierdzenia raportów z kontroli przez KNA.....	17
4. Kontrole w podmiotach nie wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.....	18
5. Dokonania roku 2013 oraz planowane działania na 2014 rok.....	19
Spis tabel	23
Załączniki.....	24
A) Zakres przedmiotowy kontroli.....	24
B) Kryteria doboru dokumentacji do kontroli	24
C) Kryteria wnioskowania do KRD	25

Słownik stosowanych skrótów

Przyjęte w sprawozdaniu skróty oznaczają:

- JZP –jednostki zainteresowania publicznego,
- KKN –Krajowa Komisja Nadzoru,
- KNA –Komisja Nadzoru Audytowego,
- KRBR –Krajowa Rada Biegłych Rewidentów,
- KRD –Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny,
- SKJ – system kontroli jakości,
- Ustawa – Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach, samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649 ze późn. zm.)

1. Wprowadzenie

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone w wykonaniu dyspozycji Art. 27 ust.6 Ustawy i przyjęte przez KKN w dniu 12 marca 2014 r. Sprawozdanie obejmuje najważniejsze ustalenia kontroli wykonanych w 2013 roku, wnioski, które zdaniem KKN mogą być użyteczne dla wszystkich stron zainteresowanych problematyką systemu zapewnienia jakości usług rewizji finansowej oraz zamierzenia na rok 2014.

Postanowienia Ustawy wyznaczają tryb kontroli w dwóch cyklach: trzyletnim dla podmiotów uprawnionych wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP oraz sześcioletnim dla pozostałych podmiotów. Rok 2013 był pierwszym rokiem drugiego cyklu kontroli dla podmiotów wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP oraz czwartym rokiem cyklu sześcioletniego.

2. Najważniejsze wnioski

Efektywność systemów kontroli jakości

Opracowanie i skuteczne wdrożenie systemu wewnętrznej kontroli jakości jest jednym z podstawowych obowiązków firmy audytorskiej. Jakkolwiek szczegółowe rozwiązania pozostają w zależności od szeregu obiektywnych czynników, np. skali działalności firmy to skuteczność działania ostatecznie zależy od znaczenia, jakie kierownictwo firmy przywiązuje do jakości pracy biegłych rewidentów i zespołów rewizyjnych.

Zaangażowanie kierownictwa w zapewnienie wysokiej jakości wykonywanych czynności rewizji, pełnej zgodności z postanowieniami Kodeksu etyki i odpowiednimi standardami rewizji finansowej, jest krytyczne dla efektywnego działania systemów wewnętrznej kontroli jakości.

Ogólna ocena jakości badania sprawozdań finansowych

Krajowy rynek wykazuje znaczące zróżnicowanie poziomu usług rewizji finansowej. Z jednej strony można obserwować, że jakość pracy firm audytorskich, w zakresie objętym kontrolami, generalnie odpowiada wymogom krajowych standardów rewizji finansowej, jednak z drugiej strony skala i zasięg stwierdzanych uchybień wskazują wyraźnie na słabości systemów wewnętrznej kontroli jakości.

Za systemowe słabości można uznać m.in. brak dostatecznej oferty szkoleń warsztatowych oraz technicznego wsparcia dla biegłych rewidentów i firm. Zagrożeniem utrzymania jakości pozostaje praktyka oferowania, przez niektóre podmioty, niezasadnie niskich wynagrodzeń za wykonywane czynności rewizji finansowej, również dla jednostek zaufania publicznego.

Wyzwania dla Komitetów Audytu i Rad Nadzorczych

Badanie sprawozdań finansowych może przyczynić się istotnie do podnoszenia jakości systemu sprawozdawczości finansowej jednostek. Jednak w warunkach redukcji wynagrodzeń audytorów mogą pojawiać się znaczące zagrożenia dla jakości audytów. W takich przypadkach kryteria wyboru audytora oraz zakres prac rewizyjnych, niezbędny dla zapewnienia wysokiej jakości sprawozdania finansowego, wymagają starannego rozważenia i przemyślanych decyzji. Natomiast w trakcie badania bieżące monitorowanie audytu oraz współpraca z audytorem w zakresie istotnych kwestii badania, w tym oceny skuteczności systemów kontroli wewnętrznej w procesie sprawozdawczości finansowej, mogą być rozstrzygające dla podnoszenia jakości sprawozdań finansowych.

3. Kontrole w podmiotach wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego

3.1 Realizacja rocznego planu kontroli

Kontrola planowa obejmuje działalność podmiotu uprawnionego w aspekcie formalno-prawnym oraz merytorycznym, a więc przede wszystkim kontrolę systemu kontroli jakości oraz dokumentacji rewizyjnej. Szczegółowy zakres kontroli jest przedstawiony w załączniku A. Kryteria doboru próby dokumentacji rewizyjnej przedstawia załącznik B.

W 2013 roku kontrolą zostały objęte Podmioty:

- dla których 2013 rok był ostatnim rokiem z 3-letniego okresu kontroli,
- o największym udziale w rynku usług audytorskich zaliczone do tzw. "wielkiej czwórki", zgodnie z przyjętą zasadą, że są one kontrolowane corocznie,
- o znaczącym udziale w rynku usług audytorskich, w których odnotowano negatywne wyniki podczas ostatnich kontroli,
- wskazane w zaleceniach KNA.

Ogółem w rocznym planie kontroli ujęto 86 podmiotów. W dwóch podmiotach kontrole nie zostały przeprowadzone z przyczyn losowych. Ostatecznie kontrole przeprowadzono w 84 podmiotach. W jednym przypadku kontrola zakończyła się na części formalno-prawnej, ponieważ podmiot nie wykonał żadnej czynności rewizji finansowej w latach 2011-2013. Kontrolą objęto łącznie 274 dokumentacje rewizyjne sporządzone przez 210 biegłych rewidentów (w 2012 roku odpowiednio 260 i 196).

Dla 9 skontrolowanych podmiotów, kontrola przeprowadzona w roku 2013, była drugą kontrolą od momentu wejścia w życie Ustawy.

Wyniki kontroli**Tabela 1 Kategorie jednostek, których dokumentacje rewizyjne były objęte kontrolą w latach 2010-2013**

Wyszczególnienie	Liczba dokumentacji			
	2013	2012	2011	2010
jednostki zainteresowania publicznego, w tym:	152	154	38	26
Banki	47	26	4	-
w tym banki spółdzielcze	41	26	4	-
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	11	6	9	-
Fundusze Inwestycyjne	7	6	-	1
Domy Maklerskie	3	3	-	-
Zakłady ubezpieczeń	9	0	-	-
OFE, PTE	0	2	-	-
nie ujęci wyżej emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej	75	111	25	25
pozostałe jednostki	122	106	67	34
Razem	274	260	105	60

Znaczący udział innych jednostek niż JZP w ogólnej liczbie kontrolowanych dokumentacji rewizyjnych wynika ze świadczenia przez część podmiotów czynności rewizji finansowej na rzecz wyłącznie jednej JZP oraz przyjęcia założenia, że w miarę możliwości próbą obejmowane są czynności rewizji finansowej wykonane w ciągu ostatnich dwóch lat.

Spośród 84 podmiotów, w których przeprowadzono kontrole 37 podmiotów wniosło zastrzeżenia do treści protokołu kontroli. Zastrzeżenia podmiotów dotyczyły przede wszystkim stwierdzonych przez kontrolerów nieprawidłowości związanych z dokumentacją rewizyjną tj. właściwym udokumentowaniem wykonanych przez biegłych rewidentów czynności rewizyjnych, w tym udokumentowaniem badania stwierdzeń określonych w pkt. 13 KSRF nr 1. Po analizie wniesionych zastrzeżeń KKN, w zdecydowanej większości przypadków, podtrzymała zasadność stwierdzenia nieprawidłowości.

Zakończenie kontroli następuje po zatwierdzeniu przez KNA raportu z kontroli. Do dnia 31 grudnia 2013 zostało wysłanych do KNA 75 raportów.

Wystąpienia pokontrolne i realizacja zaleceń

Wystąpienia pokontrolne zostały skierowane do 28 podmiotów (w 2012 roku – do 71 podmiotów). Różnica w ilości wysłanych wystąpień pokontrolnych w roku 2013 w stosunku

do roku 2012 wynika ze zmiany w drugiej połowie roku obowiązujących procedur, zgodnie z którymi wystąpienia pokontrolne są przekazywane podmiotom po zatwierdzeniu raportu oraz projektu wystąpienia pokontrolnego przez KNA.

W 2013 roku przeprowadzono 9 kontroli realizacji zaleceń. W wyniku przeprowadzonych kontroli realizacji zaleceń stwierdzono, iż zalecenia zostały wykonane we wszystkich 9 przypadkach.

Ze względu na dużą liczbę kontroli planowych oraz pozaplanowych realizowanych w roku 2013 (w sumie 97 kontroli), kontrola wykonania skierowanych do podmiotów zaleceń zostanie przeprowadzona w 2014 roku. W tabeli poniżej zamieszczono terminy usunięcia nieprawidłowości w odniesieniu do kontroli planowych wykonanych w roku 2013.

Tabela 2 Termin realizacji zaleceń KKN w kontrolach planowych wykonanych w roku 2013

Termin usunięcia nieprawidłowości	Liczba podmiotów
15.04.2013r.	2
30.06.2013r.	8
31.07.2013r.	4
30.09.2013r.	8
31.12.2013r.	26
31.01.2014r.	6
3 miesiące po otrzymaniu przez podmiot wystąpienia pokontrolnego	22
Brak wskazania	8
Suma	84

Wśród 8 podmiotów, które nie mają terminu realizacji zaleceń kontrole w 4 podmiotach nie wykazały żadnych nieprawidłowości (ani nieprawidłowości formalno-prawnych ani merytorycznych). Kontrola planowa w 3 podmiotach odbyła się i zakończyła ale na moment zakończenia kontroli podmioty te nie były wpisane na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów. W jednym przypadku kontrola nie została zakończona.

3.2 Kontrole pozaplanowe

Na zlecenie KNA przeprowadzono kontrole pozaplanowe w wyznaczonych podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, w imieniu których biegli rewidenci przeprowadzili audyt zewnętrzny na podstawie art. 87 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 855) w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

Zgodnie z oczekiwaniami zamierzonych odbiorców audyt zewnętrzny powinien zostać przeprowadzony zgodnie ze standardami rewizji finansowej tj. w oparciu o Krajowy Standard Rewizji Finansowej nr 3 oraz w kwestiach nieuregulowanych w krajowych standardach rewizji finansowej - w oparciu o postanowienia Międzynarodowych Założeń Konceptyjnych Usług Atestacyjnych, standardów i wskazówek wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, odnoszących się do innych niż badanie i przeglądy sprawozdań finansowych czynności rewizji finansowej. W praktyce oznaczało to konieczność zastosowania uregulowań zawartych w Międzynarodowych Założeniach Konceptyjnych Usług Atestacyjnych (MZKUA) oraz w Międzynarodowym Standardzie Usług Atestacyjnych 3000 (MSUA 3000).

Kontrolę przeprowadzono w 13 podmiotach, skontrolowano 23 dokumentacje rewizyjne wraz z raportami, sporządzone przez 17 biegłych rewidentów.

Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły:

- braku udokumentowania procedur przyjęcia zlecenia, ustalenia rodzaju usługi (sprawozdawczości bezpośredniej czy opartej na stwierdzeniach) i typu usługi (dająca wystarczającą pewność czy usługa dająca umiarkowaną pewność),
- braku określenia właściwych kryteriów przyjętych do oceny zagadnienia,
- niekompletności raportu z wykonanej usług w świetle MSUA 3000
- braku odpowiednich i wystarczających dowodów badania w odniesieniu do kluczowych obszarów tj.
 - polityki rachunkowości,
 - zdolności do kontynuacji działalności,
 - współmierności przychodów i kosztów z tytułu opłat i prowizji,
 - kontroli wewnętrznej jednostki,
 - ujęcia i wyceny papierów wartościowych nabywanych za sprzedane wierzytelności,
 - odpisów aktualizujących należności z tytułu kredytów i pożyczek,
 - wpłat na fundusz stabilizacyjny.

W wyniku kontroli przygotowano i wysłano do zatwierdzenia KNA 13 raportów wraz z 13 projektami wystąpień pokontrolnych oraz 11 projektami wniosków do KRD o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko biegłym rewidentom, wykonującym czynność rewizji finansowej w imieniu 7 podmiotów.

3.3 Obserwacje i stwierdzone nieprawidłowości

Obserwacje i analiza stwierdzonych nieprawidłowości wynika z przeprowadzonych w roku 2013 kontroli planowych. Podczas kontroli uwzględniano informacje uzyskane od kierownictwa, personelu firmy audytorskiej, kluczowego biegłego rewidenta oraz osoby dokonującej przeglądu jakości zlecenia. Przedstawione nieprawidłowości oparte są na wynikach kontroli obejmującej ograniczoną próbę dokumentacji rewizyjnej. Z uwagi na wrywkową metodę kontroli a także ograniczenia właściwe każdemu systemowi kontroli cyklicznej nie można wykluczyć ryzyka, że pewne nieprawidłowości mogły pozostać niewykryte. Tym samym wyniki kontroli nie stanowią potwierdzenia, że dokumentacja wykonanych czynności rewizji finansowej objęta kontrolą oraz działanie systemu kontroli jakości nie zawierają żadnych innych nieprawidłowości niż te, które zostały wykryte podczas kontroli.

Efektywność systemów kontroli jakości

Od 2010 roku każdy podmiot uprawniony obowiązany jest opracować, wprowadzić do stosowania i zapewnić skuteczne działanie systemu kontroli jakości odpowiedniego do zakresu i skali prowadzonej działalności.

Zapewnienie jakości wykonywanych czynności rewizji finansowej zyskuje szczególnie na znaczeniu w warunkach rynkowej presji na obniżanie wynagrodzenia audytora. W takiej sytuacji podmioty uprawnione powinny wprowadzać odpowiednie zabezpieczenia, które spowodują, że zakres zaangażowania audytora, a szczególnie zakres wykonywanych prac nie wpłynie negatywnie na jakość wykonywanych czynności rewizji finansowej.

W trakcie kontroli w zakresie formalno-prawnym weryfikowano prawidłowość opracowania oraz skuteczność systemu kontroli jakości. Na podstawie kontroli planowych wykonanych w roku 2013 stwierdzono w 39% podmiotów nieprawidłowości w tym zakresie (tabela 3).

Zapewnienie jakości badania sprawozdań finansowych

Celem systemu kontroli jakości jest opracowanie i wdrożenie przez kierownictwo podmiotu uprawnionego takich procedur, które umożliwiłyby uzyskanie racjonalnej pewności, że czynności rewizji finansowej są wykonywane zgodnie z obowiązującymi zasadami etyki zawodowej biegłych rewidentów, krajowymi standardami rewizji finansowej, oraz wewnętrznym standardem jakości podmiotu.

Rynkowa presja na obniżanie kosztów działalności jednostek wpływa znacząco na obniżenie poziomu wynagrodzeń za usługi rewizji finansowej. Podobnie jak w latach wcześniejszych, skala redukcji w szeregu odnotowanych przypadków sięga poziomów budzących obawę o możliwość zapewnienia odpowiedniej jakości badania, a nawet obawę o zgodność działania audytora z postanowieniami Kodeksu etyki i standardów rewizji finansowej.

Kompetentny przegląd jakości zlecenia jest podstawowym procesem, który może upewniać podmioty o właściwym opracowaniu i funkcjonowaniu systemu kontroli jakości. W praktyce nadal spotykane są przypadki traktowania weryfikacji bez należytej uwagi jako jeszcze jeden „uciążliwy” aspekt zgodności z przepisami. Może to wskazywać na niezrozumienie celu wprowadzenia regulacji odnośnie kontroli jakości oraz ryzyka na jakie naraża się audytor. Przegląd jakości zlecenia podlega kontroli podczas kontroli poszczególnych dokumentacji badań sprawozdań finansowych. Zamieszczone w tabeli 4 wyniki wskazują, iż w około 25% dokumentacji stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie formalno-prawnym

Na przeprowadzone w 2013 roku 84 kontrole w zakresie formalno-prawnym w 12 podmiotach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Liczba stwierdzonych nieprawidłowości wyniosła 230.

W tabeli 3 przedstawiono najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakresie kontroli formalno-prawnej w 72 podmiotach, w przypadku których stwierdzono co najmniej jedną nieprawidłowość.

Tabela 3 Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w zakresie formalno-prawnym

zakres kontroli	liczba nieprawidłowości	co stanowi % kontroli (próba – 72 kontrole)
Kompletność i zgodność danych wykazanych na liście podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzonej przez KRBR, o których mowa w art. 53 ust. 3 pkt. 1-10 ustawy ze stanem faktycznym i dokumentacją formalno-prawną kontrolowanego podmiotu	43	60%
Prawidłowość opracowania oraz skuteczność funkcjonowania w podmiocie zasad systemu kontroli jakości	33	46%
Kompletność sprawozdania, o którym mowa w art. 88 pkt. 1 ustawy i terminowość jego zamieszczenia na stronie internetowej przez podmiot wykonujący czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego	31	43%

zakres kontroli	liczba nieprawidłowości	co stanowi % kontroli (próba – 72 kontrole)
Prawidłowość naliczenia i terminowość wpłaty przez podmiot opłat z tytułu nadzoru (art. 52 ust. 1 pkt. 2 ustawy oraz odpowiednie uchwały KRBR w tym zakresie)	27	38%
Prawidłowość sporządzenia i terminowość przekazania KRBR pisemnego sprawozdania z działalności podmiotu (art.49 ust.3 ustawy)	22	31%
Kompletność informacji i terminowość jej złożenia do KRBR przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych (art. 87 ust. 1 ustawy)	22	31%
Podpisywanie opinii i raportów z czynności rewizji finansowej w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych (art. 2 pkt. 5 ustawy)	17	24%
Zakres działalności podmiotu pod względem zgodności z art. 48 ust. 1 i 2 ustawy	12	17%
Posiadanie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tyt. prowadzenia działalności (art. 50 ust. 1 i 2 ustawy)	11	15%

Z analizy przedstawionych powyżej nieprawidłowości wynika, że najczęściej popełniane przez Podmioty błędy związane są z kompletnością i terminowością informacji przekazywanej do KIBR w zakresie danych wykazywanych na liście podmiotów uprawnionych prowadzonej przez KRBR (60 % podmiotów).

W ramach kontroli opracowania oraz skuteczności wdrożenia zasad systemu kontroli jakości stwierdzono nieprawidłowości w 46 % podmiotów.

Częstymi nieprawidłowościami są również nieprawidłowości w zakresie: kompletności sprawozdania, o którym mowa w art. 88 pkt 1 ustawy (43 % podmiotów), naliczania i terminowości wpłaty opłat z tytułu nadzoru (38 %) oraz obowiązków sprawozdawczych wobec KIBR.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące dokumentacji badań sprawozdań finansowych

W przeprowadzonych w 2013 roku kontrolach planowych 274 dokumentacji rewizyjnych (83 kontrole) w 44 dokumentacjach nie stwierdzono nieprawidłowości. W przypadku 6 podmiotów (25 dokumentacji rewizyjnych) nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Tabela 4 Uśredniona liczba dokumentacji, w których stwierdzono nieprawidłowości

Liczba nieprawidłowości	Uśredniona ¹⁾ liczba dokumentacji
0	44
1	24
2	36
3	24
4	18
5	6
6	119
pow. 6	3
razem	274

¹⁾ w kolumnie „uśredniona liczby dokumentacji” w przedziale „0” nieprawidłowości pokazano wartość rzeczywistą, w pozostałych przedziałach przyjęto wartość uśrednioną

Dla celów dalszej analizy uwzględnione zostały jedynie dokumentacje zawierające nieprawidłowości, tj. 230 dokumentacje. Liczba stwierdzonych nieprawidłowości wyniosła 1.706 (przeciętnie 7,42 nieprawidłowości na dokumentację). Poniżej przedstawiono uszeregowanie najczęściej powtarzających się nieprawidłowości:

Tabela 5 Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczące dokumentacji badań sprawozdań finansowych

zakres dokumentacji rewizyjnej	liczba nieprawidłowości w 2013	co stanowi % nieprawidłowości	co stanowi % dokumentacji (próba – 230 dokumentacji)	w ilu podmiotach	co stanowi % podmiotów (próba – kontrole w 83 podmiotach)
Udokumentowanie badania stwierdzeń wymienionych w pkt 13 KSRF nr 1	147	9%	64%	61	73%
Kompletność sprawozdania z działalności jednostki	144	8%	63%	67	81%
Prawidłowość stosowanych zasad planowania	143	8%	62%	53	64%
Zgodność treści raportu z formalnymi wymogami KSRF nr 1	125	7%	54%	54	65%
Uwzględnianie ryzyka oraz stosowanie ustalonego poziomu istotności	104	6%	45%	45	54%
Zgodność treści opinii z formalnymi wymogami KSRF nr 1	88	5%	38%	48	58%
Badanie zobowiązań warunkowych i roszczeń	87	5%	38%	39	47%
Przegląd jakości zlecenia	68	4%	30%	30	36%
Badanie uwzględnienia ryzyka wystąpienia nadużyć, błędów i	67	4%	29%	29	35%

zakres dokumentacji rewizyjnej	liczba nieprawidłowości w 2013	co stanowi % nieprawidłowości	co stanowi % dokumentacji (próba – 230 dokumentacji)	w ilu podmiotach	co stanowi % podmiotów (próba – kontrole w 83 podmiotach)
naruszeń prawa					
Kompletność sprawozdania finansowego	62	4%	27%	39	47%
Badanie danych szacunkowych	59	3%	26%	30	36%
Badanie zdarzeń po dniu bilansowym	59	3%	26%	27	33%
Stosowanie przez biegłego rewidenta sposobów (metod) badań, właściwych rewizji finansowej	56	3%	24%	26	31%

Tabela 6 Liczba skontrolowanych dokumentacji rewizyjnych nie umożliwiających biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu na przesłedzenie jego przebiegu i znalezienia uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym

zakres dokumentacji rewizyjnej	liczba nieprawidłowości w 2013	co stanowi % nieprawidłowości	co stanowi % dokumentacji (próba – 230 dokumentacji)	w ilu podmiotach	co stanowi % podmiotów (próba – kontrole w 83 podmiotach)
Możliwość przesłedzenia przebiegu badania i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym przez biegłego rewidenta, niebiorącego udziału w badaniu.	96	6%	42%	43	52%

Analiza wyników odnoszących się do wybranych nieprawidłowości dotyczących dokumentacji badań sprawozdań finansowych

Z powyższego zestawienia wynika, że Podmioty mają najczęściej problemy z zebraniem odpowiednich i wystarczających dowodów potwierdzających stwierdzenia wynikające z pkt 13 KSRF nr 1 (64% dokumentacji rewizyjnych).

Liczne nieprawidłowości występują również w zakresie prawidłowości zasad planowania (62% dokumentacji rewizyjnych) oraz udokumentowania badania w zakresie uwzględniania ryzyk i stosowania poziomu istotności (45% dokumentacji rewizyjnych).

Szczególną uwagę należy zwrócić na nieprawidłowość zawartą w tabeli nr 5. Możliwość przesłedzenia przebiegu badania i znalezienia uzasadnienia dla opinii o badanym

sprawozdaniu finansowym przez biegłego rewidenta, niebiorącego udziału w badaniu jest podstawowym wymogiem przy tworzeniu dokumentacji rewizyjnej. Nieprawidłowości w tym zakresie dotyczą aż 96 dokumentacji, co stanowi 42% dokumentacji rewizyjnych.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli w zakresie „udokumentowanie badania stwierdzeń wymienionych w pkt 13 KSRF nr 1” dotyczą często poszczególnych stwierdzeń w pojedynczych obszarach sprawozdania finansowego i nie są jednoznaczne z brakiem możliwości prześledzenia przebiegu badania i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym przez biegłego rewidenta, niebiorącego udziału w badaniu. Z tego względu liczba dokumentacji rewizyjnych zawierających nieprawidłowości stwierdzone w obu zakresach jest znacząco różna (odpowiednio 147 dokumentacji rewizyjnych i 96 dokumentacji rewizyjnych).

Kontrola w zakresie dokumentacji rewizyjnej „Przegląd jakości zlecenia” dotyczyła formalnych aspektów SKJ z tego też względu liczba dokumentacji zawierających nieprawidłowości w tym zakresie (68) jest niższa niż liczba dokumentacji zawierających nieprawidłowości w zakresie: „możliwość prześledzenia przebiegu badania i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym przez biegłego rewidenta, niebiorącego udziału w badaniu” (96 dokumentacji rewizyjnych).

Zastrzeżenia wnoszone przez podmioty

W odniesieniu do kontroli wykonanych w 2013 roku 38 podmiotów wniosło zastrzeżenia do protokołów kontroli (co stanowi 45% w stosunku do 84 przeprowadzonych kontroli). Wnoszone zastrzeżenia odnosiły się do wszystkich kategorii nieprawidłowości; nie stwierdzono wybranych obszarów, które w szczególny sposób byłyby przedmiotem zastrzeżeń. Na ogólną liczbę nieprawidłowości wynikających z protokołów kontroli dotyczących dokumentacji badań sprawozdań finansowych (1.768 nieprawidłowości) KKN uznało 62 zastrzeżenia zgłoszone przez podmioty (co stanowi niecałe 4% nieprawidłowości wynikających z protokołu kontroli).

3.4 Wnioski do KR D i KRBR

Zgodnie z obowiązującym od drugiej połowy 2013 roku trybem składania wniosków do KR D i KRBR, wnioski te składane są po zatwierdzeniu raportów przez KNA. Kryteria, którymi

kierowała się KKN przy formułowaniu wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego ujęto w załączniku C.

Wnioski do KRD wobec kluczowych biegłych rewidentów

Do najczęściej występujących nieprawidłowości w pracy biegłego rewidenta, które były przyczyną skierowania po zakończeniu kontroli wniosku do KRD należy zaliczyć nieprawidłowości dotyczące niewystarczającego i nieodpowiedniego udokumentowania badania stwierdzeń wymienionych w pkt. 13 KSRF nr 1 co potwierdza naruszenie zasady, że dokumentacja rewizyjna powinna umożliwić biegłemu rewidentowi, niebiorącemu udziału w badaniu, prześledzenie jego przebiegu i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym.

W następstwie kontroli z planu na rok 2013, do dnia 31.12.2013 r Komisja złożyła do KRD wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec 19 kluczowych biegłych rewidentów, z czego wnioski wobec 18 biegłych rewidentów mają status „spraw w toku”, w przypadku 1 wniosku postępowanie wyjaśniające zostało zakończone ze względu na fakt, iż biegły rewident skreślił się z rejestru biegłych rewidentów prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Do dnia 31.01.2014 r. Komisja złożyła do KRD wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec kolejnych 8 kluczowych biegłych rewidentów, w tym jeden na wniosek Komisji Nadzoru Audytowego.

Łącznie w 2013 roku KKN złożyła do KRD wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec 36 kluczowych biegłych rewidentów, w tym:

- w wyniku kontroli wykonanych w 2012 r. – 9 wniosków,
- w wyniku kontroli wykonanych w 2013 r. – 27 wniosków.

Tabela 7 Liczba wniosków skierowanych do KRD w odniesieniu do kontroli wykonanych w roku 2013 wobec kluczowych biegłych rewidentów

Status wniosków	rodzaje wniosków	Liczba kluczowych biegłych rewidentów	liczba wniosków na liczbę biegłych ¹⁾
Wnioski złożone do KDR	Liczba kluczowych biegłych rewidentów przeciwko którym zostały wniesione wnioski do KRD na wniosek KKN	26	12%
	Liczba kluczowych biegłych rewidentów przeciwko którym zostały wniesione wnioski do KRD na wniosek KNA za pośrednictwem KKN	1	0%
	Razem	27	13%
Projekty wniosków	Liczba kluczowych biegłych rewidentów przeciwko którym projekty wniosków do KRD zostały zatwierdzone przez KKN	22	10%
Razem		49	23%

¹⁾ Łączna liczba kluczowych biegłych rewidentów, tj. 210

Wnioski do KRD wobec biegłych rewidentów odpowiedzialnych za system kontroli jakości

KKN zwracała szczególną uwagę na opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie w kontrolowanych podmiotach systemu kontroli jakości. KKN złożyła do KRD wnioski wobec 14 biegłych rewidentów, odpowiedzialnych za system kontroli jakości w podmiocie uprawnionym, reprezentujących 10 podmiotów. Wszystkie te wnioski mają status „spraw w toku”.

KKN przygotowała projekty wniosków do KRD wobec 4 biegłych rewidentów, odpowiedzialnych za system kontroli jakości w 4 podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

Tabela 8 Liczba wniosków skierowanych do KRD w odniesieniu do kontroli wykonanych w roku 2013 wobec biegłych rewidentów odpowiedzialnych za SKJ

Status wniosków	rodzaje wniosków	Liczba biegłych rewidentów	liczba wniosków na liczbę podmiotów ²⁾
Wnioski złożone do KDR	Liczba biegłych rewidentów przeciwko którym zostały wniesione wnioski do KRD na wniosek KKN dotyczące SKJ	14	17%
	Liczba biegłych rewidentów przeciwko którym zostały wniesione wnioski do KRD na wniosek KNA za pośrednictwem KKN dotyczące SKJ	0	0%
	Razem	14	17%

Status wniosków	rodzaje wniosków	Liczba biegłych rewidentów	liczba wniosków na liczbę podmiotów ²⁾
Projekty wniosków	Liczba biegłych rewidentów przeciwko którym projekty wniosków do KRD zostały zatwierdzone przez KKN dotyczące SKJ	4	5%
Razem		18	22%

²⁾ Liczba podmiotów, w których została przeprowadzona kontrola dokumentacji rewizyjnej, tj. 83 podmioty

Wnioski do KRBR

KKN w wykonaniu dyspozycji KNA złożyła w roku 2013 jeden wniosek o nałożenie kary na podmiot do KRBR (w roku 2012 – 0 wniosków). Wniosek ten dotyczył kontroli planowej przeprowadzonej w roku 2012. Kara wynikająca z wniosku została wykonana. Ponadto, w wykonaniu dyspozycji KNA, KKN przygotowała 14 projektów wniosków do KRBR.

Tabela 9 Liczba podmiotów wobec których zostały złożone wnioski do KRBR o nałożenie kary – dotyczy kontroli przeprowadzonych w roku 2013

Status wniosków	rodzaje wniosków	Liczba podmiotów	liczba wniosków na liczbę podmiotów ²⁾
Wnioski złożone do KRBR	Liczba podmiotów wobec których zostały złożone wnioski do KRBR o nałożenie kary na wniosek KKN	0	0%
	Liczba podmiotów wobec których zostały złożone wnioski do KRBR o nałożenie kary na wniosek KNA za pośrednictwem KKN	0	0%
	Razem	0	0%
Wnioski w przygotowaniu	Liczba podmiotów wobec których KKN przygotowała projekty wniosków do KRBR o nałożenie kary na wniosek KNA	14	17%
Razem		14	17%

²⁾ Liczba podmiotów, w których została przeprowadzona kontrola dokumentacji rewizyjnej, tj. 83 podmioty

Wzrost liczby wniosków do KRBR wynika ze zmiany w drugiej połowie roku obowiązujących zasad, zgodnie z którymi za nieprawidłowości związane z systemem kontroli jakości składane są wnioski o nałożenie kary na podmiot do KRBR, zamiast wniosków do KRD wobec biegłych rewidentów, odpowiedzialnych za system kontroli jakości w podmiocie.

3.5 Status zatwierdzenia raportów z kontroli przez KNA

Zakończenie kontroli następuje po zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego raportu z kontroli. Do dnia 31 grudnia 2013 zostało wysłanych do Komisji Nadzoru Audytorskiego 75 raportów. Status zatwierdzenia raportów na dzień 31 grudnia 2013 r. przedstawiono poniżej.

Tabela 10. Status raportów na dzień 31 grudnia 2013 r.

Status raportów	Liczba raportów
zatwierdzone bez wnoszenia zmian	13
przyjęte do wiadomości	0
zatwierdzone po wprowadzeniu zmian	9
w procesie zatwierdzania	51
w procesie przyjęcia do wiadomości	1
odmowa zatwierdzenia raportu	1
Razem	75

4. Kontrole w podmiotach nie wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego

KKN przyjęła następujące kryteria wyboru do kontroli pozostałych podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych:

- podmioty w których ostatnia kontrola odbyła się w latach 2005 – 2009,
- wpisane na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w roku 2009 i 2010, z największą liczbą badań,
- podmioty z planów kontroli 2010-2011 zakończone zapowiedzią ponownej kontroli,
- podmioty z planu kontroli w roku 2012 przełożone decyzją KKN na rok 2013,
- podmioty z innych względów ujęte w planie kontroli.

Łącznie w planie kontroli ujęto 404 podmioty, a ostatecznie skontrolowano 340 podmiotów.

Nie przeprowadzono kontroli w 64 podmiotach wobec:

- skreślenia z listy podmiotów uprawnionych – 32 podmioty,
- przełożenia kontroli na rok 2014 (np. choroba biegłego rewidenta) – 17 podmiotów,
- informacji o wykonywaniu czynności rewizji w JZP – 11 podmiotów.
- niedopuszczenia do przeprowadzenia kontroli – 4 podmioty (w tych przypadkach KKN skierowała zawiadomienie do KRBR o niepoddaniu się kontroli przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz dodatkowo w jednym przypadku wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego).

Forma zakończenia kontroli:

- bez uwag - 86 kontroli,
- list z zaleceniami - 196 kontroli,
- zalecenia i zapowiedź kontroli w roku 2014 - 4 kontrole,
- zalecenia i zapowiedź kontroli w roku 2015 - 23 kontrole,
- zalecenia i wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego - 17 kontroli,
- zalecenia, wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego oraz zapowiedź kontroli w roku 2015 - 11 kontroli,
- wniosek do KRBR - 1 kontrola,
- wniosek do KRBR i wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego – 2 kontrole.

Brak możliwości technicznych uniemożliwia przedstawienie zestawień liczbowych i uszczegółowienie stwierdzonych nieprawidłowości, jednak zdaniem KKN zasięg i charakter nieprawidłowości odzwierciedlają zestawienia przedstawiające nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli w podmiotach wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego, zamieszczone w rozdziale 3.3.

5. Dokonania roku 2013 oraz planowane działania na 2014 rok.

Główne zadania

Rok 2013 był drugim pełnym rokiem działalności KKN obecnej kadencji. Podstawowym celem KKN było stworzenie warunków zapewniających sprawną realizację rocznych planów kontroli, w tym szczególnie w podmiotach wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

Realizacja kontroli

Plan kontroli planowych na rok 2013 obejmował 86 kontroli planowych. Ponadto na zlecenie KNA przeprowadzono 13 kontroli pozaplanowych.

Dzięki zaangażowaniu i wysiłkowi całego zespołu kontrolerów i pracowników biura Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wszystkie kontrole w siedzibach podmiotów zakończono do końca listopada 2013 r.

Komunikowanie wyników kontroli i wniosków

Komisja opracowuje okresowo syntetyczne ustalenia kontroli oraz oceny w zakresie systemowych przyczyn stwierdzanych nieprawidłowości. W roku 2013 Komisja

przedstawiała powyższe ustalenia i wnioski w formie prezentacji na posiedzeniach Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego w kontekście planów kontroli roku 2012 oraz zleconych kontroli pozaplanowych w roku 2013. Ocena systemowych przyczyn stwierdzanych nieprawidłowości była ponadto przedmiotem odrębnego listu do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Stan kadrowy

Zespoły kontrolerów i wizytatorów nie uległy istotnym zmianom i liczyły przeciętnie odpowiednio 11 i 74 osoby (w roku 2012 odpowiednio 13 i 74 osoby)

Szkolenia

W roku 2013 KKN zorganizowała dwie konferencje szkoleniowe dla kontrolerów i wizytatorów. Tematyka szkolenia pierwszej konferencji obejmowała m.in.:

- zawodowy sceptycyzm i zawodowy osąd w badaniu sprawozdań finansowych z perspektywy systemu kontroli jakości,
- utrata wartości i ostrożna wycena w niepewnej sytuacji ekonomicznej,
- stwierdzenia kierownictwa jednostki w sprawozdaniu finansowym,
- instrumenty finansowe i wycena wg wartości godziwej z perspektywy MSP,
- wstęp do wdrożenia MSRF.

Tematyka drugiego szkolenia to m.in.:

- zmiana zasad rachunkowości, oszacowań, korekty błędów,
- stwierdzenia w sprawozdaniu i audycie,
- system kontroli jakości w podmiocie uprawnionym,
- instrumenty finansowe w MSR39 – podejście do ujmowania i wyceny z elementem warsztatu z wyceny instrumentów pochodnych,
- ocena i testowanie kontroli wewnętrznej w teorii i przykładach.

Ponadto w dniach 17-19 czerwca 2013 r. w Warszawie odbyło się szkolenie „Istotne kwestie z punktu widzenia badania sprawozdań finansowych SKOK na podstawie doświadczeń z instytucji bankowych”. Uczestnikami szkolenia byli członkowie oraz kontrolerzy KKN.

XIV Doroczna Konferencja Audytingu

W dniach 16-18 października 2013 r. w Jachrance odbyła się XIV Doroczna Konferencja Audytingu. Tematem tegorocznej edycji były „Usługi biegłego rewidenta w warunkach kryzysu finansowego”. W ramach konferencji Przewodniczący KKN wystąpił z referatem na

temat oceny systemów wewnętrznej kontroli jakości oraz warunków efektywności działania wybranych elementów zasad kontroli jakości.

Wizyty studyjne organizowane przez Bank Światowy

1) Warsztaty regionalne zorganizowane w Amsterdamie w dniach 12-13 marca 2013 r. W ramach wizyty studyjnej w Holenderskim Urzędzie ds. Rynków Finansowych (Autoriteit Financiële Markten) oraz Holenderskiej Izbie Biegłych Rewidentów i Księgowych (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants) odbyła się wymiana doświadczeń w formie prezentacji i warsztatów mających na celu przedstawienie delegacjom z 4 krajów organizacji, zasad działania oraz zadań stawianych przed niezależnym nadzorem oraz biegłymi rewidentami w Holandii

Uczestnicy: Justyna Sułkiewicz – kontroler

2) „Poprawa jakości audytu w krajach FRTAP - warsztaty regionalne dla instytucji nadzoru publicznego i zapewniania jakości” zorganizowane w Wiedniu w dniach 9-10 grudnia 2013 r. Warsztaty te były podsumowaniem doświadczeń wcześniejszych warsztatów zorganizowanych w roku 2013 i poprzednich latach oraz przedstawieniem aktualnych doświadczeń w zakresie nadzoru i zapewnienia jakości w krajach FRTAP reprezentowanych w trakcie konferencji.

Uczestnicy: Andrzej Konopacki – Przewodniczący KKN, Ewa Kornalewicz – kontroler.

Posiedzenia KKN

W okresie od początku kadencji do końca 2013 roku KKN odbyła 60 posiedzeń. Porządek posiedzeń był zdominowany przez kwestie związane z realizacją kontroli.

Plany

Stabilność obsady kadrowej kontrolerów i wizytatorów oraz sprawność zarządzania procesem kontroli w warunkach dotrzymania administracyjnych procedur kontroli są, przy obecnych uwarunkowaniach prawnych, najbardziej krytyczne dla powodzenia realizacji planów kontroli. KKN monitoruje możliwe zagrożenia dla wczesnego informowania decydentów oraz podejmowania stosownych działań zaradczych.

W działaniach własnych Komisja planuje skupić się na stałym podnoszeniu wiedzy, umiejętności oraz doświadczenia kontrolerów i wizytatorów. Przewiduje się istotne zwiększenie programu szkoleniowego, szczególnie w kontekście planowanego przyjęcia do

krajowego porządku prawnego Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Niezbędnym uzupełnieniem programu szkoleniowego będzie bieżące wspieranie zespołów w zakresie wytycznych, wskazówek i praktycznych pomocy w wypełnianiu procedur kontroli.

Dotychczasowe doświadczenia skłaniają do przeglądu procedur kontroli oraz stosownych modyfikacji, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia opartego na ocenie ryzyka. Planowane jest wprowadzenie nowego wzoru protokołu kontroli oraz procedur kontroli do stosowania w roku 2014.

W reakcji na niekorzystne zjawiska rynkowe KKN zamierza podejmować niezbędne działania dla upewnienia się, że obserwowane niekorzystne praktyki i zjawiska na rynku usług rewizyjnych nie stanowią zagrożenia dla systemu jakości sprawozdawczości i rewizji finansowej.

W ramach działań służących profilaktyce KKN planuje kontynuację spotkań w regionalnych oddziałach KIBR ze środowiskiem biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych dla dzielenia się spostrzeżeniami i doświadczeniami, które mogą wpłynąć na podnoszenie jakości pracy biegłych rewidentów, a tym samym wzrost zaufania do systemów sprawozdawczości i rewizji finansowej.

Stosownie do otrzymywanych zaproszeń KKN zamierza aktywnie uczestniczyć w międzynarodowych programach i kontaktach dwustronnych, służących przekazywaniu wiedzy i doświadczeń nadzorów, zarówno w funkcji publicznej jak również samorządowej. Przewiduje się w szczególności kontynuację uczestnictwa delegowanych kontrolerów w wizytach szkoleniowych w ramach zaproszeń otrzymywanych przez KNA.

Obszary szczególnej uwagi

Krajowa Komisja Nadzoru koncentruje uwagę na czynnościach rewizji finansowej w jednostkach zaufania publicznego, z intencją szczególnego nacisku na jednostki i branże postrzegane jako podwyższonego ryzyka.

Specyficznymi obszarami uwagi Komisji pozostają: niezależność, odpowiedniość i wystarczalność dowodów badania, zawodowy sceptycyzm i zawodowe osądy kluczowych biegłych rewidentów.

Komisja identyfikuje i monitoruje systemowe przyczyny słabości krajowego rynku usług rewizyjnych. Szczególną uwagę Komisja przywiązuje do monitorowania jakości pracy podmiotów i biegłych rewidentów w kontekście niskich cen za wykonywane usługi, w tym szczególnie w formie tzw. podwykonawstwa.

Spis tabel

Tabela 1 Kategorie jednostek, których dokumentacje rewizyjne były objęte kontrolą w latach 2010-2013.....	6
Tabela 2 Termin realizacji zaleceń KKN w kontrolach planowych wykonanych w roku 2013	7
Tabela 3 Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w zakresie formalno-prawnym.....	10
Tabela 4 Uśredniona liczba dokumentacji, w których stwierdzono nieprawidłowości	12
Tabela 5 Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczące dokumentacji badań sprawozdań finansowych	12
Tabela 6 Liczba skontrolowanych dokumentacji rewizyjnych nie umożliwiających biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu na prześledzenie jego przebiegu i znalezienia uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym	13
Tabela 7 Liczba wniosków skierowanych do KR D w odniesieniu do kontroli wykonanych w roku 2013 wobec kluczowych biegłych rewidentów	16
Tabela 8 Liczba wniosków skierowanych do KR D w odniesieniu do kontroli wykonanych w roku 2013 wobec biegłych rewidentów odpowiedzialnych za SKJ	16
Tabela 9 Liczba podmiotów wobec których zostały złożone wnioski do KRBR o nałożenie kary – dotyczy kontroli przeprowadzonych w roku 2013.....	17
Tabela 10 Status zatwierdzenia raportów na dzień 31 grudnia 2013 r.....	18

Załączniki

A) Zakres przedmiotowy kontroli

Zakres kontroli przeprowadzanych zgodnie z Ustawą obejmuje:

Przestrzeganie przepisów i procedur związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej przez biegłych rewidentów oraz działalnością podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, w tym:

- a) systemu kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych,
- b) zgodności działalności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z przepisami prawa,
- c) dokumentacji rewizyjnej z wykonanych czynności rewizji finansowej, w tym zgodności z obowiązującymi standardami rewizji finansowej i wymaganiami dotyczącymi niezależności,
- d) ilości i jakości wykorzystywanych zasobów kadrowych,
- e) naliczonego wynagrodzenia za czynności rewizji finansowej.

B) Kryteria doboru dokumentacji do kontroli

Jako główne kryteria doboru próby do badania dokumentacji rewizyjnej przyjęto:

- czy badana jednostka jest jednostką zainteresowania publicznego,
- liczba czynności rewizji finansowej wykonanych przez danego kluczowego biegłego rewidenta,
- charakter współpracy kluczowego biegłego rewidenta z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych (umowa o pracę, umowa cywilno-prawna).

W przypadku podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego głównym kryterium przy wyborze jest to, czy określona czynność rewizji finansowej została wykonana na rzecz jednostki zainteresowania publicznego. Powyższe kryterium jest wiodące z uwagi na fakt, że ryzyko wydania niewłaściwej opinii i/lub raportu w przypadku wykonywania czynności rewizji finansowej na rzecz jednostek zainteresowania publicznego może być brzemienne w skutki dla szerokiego grona interesariuszy. Kryterium zostało ograniczone do czynności rewizji finansowej wykonanych w okresie ostatnich dwóch lat. Po spełnieniu ww. kryterium przy wyborze do kontroli dokumentacji rewizyjnych w miarę możliwości kontrolą obejmuje

się jak największą liczbę biegłych rewidentów, uwzględniając charakter współpracy kluczowego biegłego rewidenta z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, tak by uzyskać potwierdzenie stosowania standardów kontroli jakości zleceń realizowanych przez pracowników i podwykonawców.

C) Kryteria wnioskowania do KRD

Każdą kontrola i propozycja wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego jest rozpatrywana przez KKN indywidualnie.

KKN składa wniosek do KRD o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi w przypadku poważnego, niebudzącego wątpliwości naruszenia standardów zawodowych lub obowiązujących przepisów.

Poważne naruszenia standardów zawodowych lub obowiązujących przepisów to w szczególności:

- wykonywanie czynności rewizji finansowej bez zachowania bezstronności i niezależności przez kluczowego biegłego rewidenta i/lub podmiot uprawniony (lub w przypadku wystąpienia zagrożeń bez udokumentowania tych zagrożeń oraz działań podjętych w celu ograniczenia zagrożeń),
- brak opracowania lub nieskuteczne funkcjonowanie systemu kontroli jakości,
- brak udokumentowania badania stwierdzeń wymienionych w pkt. 13 KSRF nr 1,